

уместо њега у духу зацари смирење; када бивају приковане његове руке – користољубље, онда уместо њега наступа нестицање; када му бивају пребијене голени – телоугађање, тада се уместо њега рађа целомудреност; када му на крају бива прободено и само срце – самољубље, тада се даје богољубљено самоодречење. Самоодречење са смиреноумљем, нестицањем и целомудреношћу прве зачетке, почетне стихије настајућег духовног живота, коме надаље једино треба давати слободу и потпомагати, да би узрастао, ојачао и дошао до пуноће. Јер, што се више умртвљава грех, тим више оживљава дух; што је одлучније и са мање самосажалења самораспињање, тиме је сигурније и успешније узрастање духовног живота, у његовим степенима, по којима усходи из силе у силу, све док не дође до мере свога пуног узраста.

Овако истински живот прои­зи­ла­зи из Крста. Ми који смо жедни живота, пожу­ри­мо ка жи­во­нос­ним водама, које извиру из Крста. Да нас у овом спасоно­сном подухвату не уплаше те­го­бе ношења крста. Заиста, крсни ход за Спаситељем никако није лак, али се на том путу присаје­ди­њују у узвишене утехе.

Тежак је пут који води у жи­вот, али за оне који га следе, на њему ће наћи и укрепљења своје наде. Управо сами овај Крст Христов, који јесте темељ и почетак нашег оживљења, биће за нас, кроз наш унутрашњи крст, утеха и помоћ. Онај ко га заволи и својом љубављу као да га пре-

несе у своје срце, тај ће се не­престано наслађивати његовом сладошћу и преиспуњавати његовом силом. Таквога неће смути­ти бурни таласи помисли ни похота – Крст Христов, попут Мојсијево жезла, пресећи ће ово море и оставити му безбедан пролаз. Таквога неће поколебати ни унутрашњи боли срца које се одваја од драгих му ствари, ни спољашња озлобљења неправде, која свагда војује против правде у овоме свету: целебна сила крста ће изобилно усладити горчину душе, као што некада дрво које је Мојсије ставио у извор, очистило горчину воде која је из њега истицала. Нека таквог човека нападну сви непријатељи живота и спасења: свесилни Крст Христов ће их одбити и поразити, као што је непријатељеве израиљеве поражавало уздизање Мојсејевих руку. Али што је прижељкиваније од свега, на таквог ће човека он низвести благослов Божји, на све његове добре подухвате и напоре, као што је Јаковљево крстоносно полагање руку на Јефрема и Мана­сију низвело на њих и њихово потомство изобилна добра; низвешће благослов са којим се свако добро и корисно дело извршава лако, успешно, много­плодно, од кога ће и он у Цркви Божјој процветати као крин пољски, као дрво при извору вода.

Нека би то било са свима нама, благодаћу Господа нашега Исуса Христа, Који је ради нас примио Крст и њиме нас оживео. Амин.

манастир Подманне – храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафана

ПРАВОСЛАВНИ ПРАЗНИЦИ

ВОЗДВИЖЕЊЕ ЧАСНОГ КРСТА

Јн. 19, 6 - 11, 13 - 20, 25 - 28, 30 - 35, зач. 60;

1Кор. 1, 18 - 24; зч. 125.

Свети Теофан Затворник, еп. Вишински

БЕСЕДА НА ВОЗДВИЖЕЊЕ ЧАСНОГ КРСТА

*Као што Мојсеј подиже змију у
пустини, тако треба да се поди­
не Син Човјечији,*

*Да сваки који вјерује у њега не
погине, него да има животи вјечни.
(Јн. 3, 14 - 15.)*

Тајанствена је, браћо и се­стре, и необјашњива пре­муд­рост крста! Прво што наш ум не може да појми јесте живот који проистиче из Крста. Крст је оруђе смрти – то оне најсрамније. Ипак, Црква га похваљује као живоно­сан, животодавац, дрво живота и бесмртности, подизање палих, васкрсење свију и уопште, припису­ју му сва она добра која иште хришћанин у овом животу и каква се нада да добије у будућем. То како истински живот потиче од Крста, у свако је врмее била саблазан за сујеверне и безумље за сујетне. Али оно што ум не може да схвати, треба да види и обу­хвати вера и ми, крстом

оживљени, не без кривице, уколи­ко се не потрудимо да познамо животворну силу сакривену у крсту, размишљамо о њој и непре­станом се поучавамо, по примеру апостола Павла, који (будући у Коринту) расудио је да не зна ништа, сем Исуса Христа и то ра­спета (1Кор, 2,2) и који за препознатљиву особину оних који се спасавају истиче опитно позна­ње силе крста, јер је ријеч о крсту лудост онима који гину, а сила Божија нама који се спасавамо (1Кор, 1,18). Уколико увек треба да се тако владамо, онда тим пре када света Црква, призивајући нас на поклоњење Часном и Жи­вототворном Крсту, самим тим њему привлачи нашу пажњу и срце. Поучимо се тајни Крста да би смо увидели како из њега тече истински живот.

Срцем верујем и устима исповедам, да Господ наш Исус Хри­стос, Крстом уништивши смрт, у

email: kontakt@manastirpodmaine.org
internet przentacija: manastirpodmaine.org

њему нам је даровао вечни живот и да сваки који жели да се приопшти својем животу треба да понесе својеврсан крст. Ево сажетог учења о животу дарованом Крстом!

„Верујем да је Господ наш Исус Христос, Крстом уништивши смрт, њиме нам даровао живот вечни“. Таин еси, Богородице, раи, неводелано возрастивши Христа, имже крестное, живоносное, на земљи насадисја древо, поје света Црква. Што је било дрво живота усред раја сладости, то је дрво Крста на земљи, плачевној долини смрти. У рају је постојало још и друго дрво, за које је речено: у дан у који будете јели од њега, умрећете (пост, 2, 17). Прародитељи су окусили и умрли. Њиховим преступом живот је био изгубљен у читавом њиховом животном простору: био је изгубљен вечни живот, јер се падом ад затворио и настао је ад место оних који живе под гневом и проклетством; изгубљен је духовни живот, јер преузношењем над Умом Божјим, из душе се изгубило ревносно помишљање о Богу и угађању Њему, које сачињава суштину духовног живота; изгубљен је и телесни живот, јер је одмах затим речено: земља си и у земљу ћеш поћи (Пост. 3, 19). Смрт се зацарила на земљи и у свим синовима Адамовим почела да царује заједно са грехом. Као што кроз једнога човјека уђе у свијет гријех, и кроз гријех смрт, и тако смрт уђе у све људе (Рим, 5, 12). Читв људски род је постао као један мртви леш, а земља попут тамног гробља. И о

чиавом људском роду се могло рећи исто као и о синовима Израиљевим: поље пуно мртвачких костију (Јез. 37, 2). Али управо тада, када се овде, на земљи, зацарила смрт, свише је постављен почетак новог живота и новог постојања у Жртви Јединородног Сина Божјег, који је рекао својој Оцу: да учиним вољу Твоју, Боже мој, захтедох...свеспаљенице и жртве за грехе ниси тражио (Пс. 39, 7 – 9). Ова је воља тада, пак, била откривена у одлуци да се сатре глава змије и живоносна сила будуће жртве већ је тада почела да дела вером у Онога који долази. На крају, по испуњењу времена, Јединородни Син Божји, истински је сишао на земљу, примио на себе људску природу пострадао и умро на крсту. Овом крсном смру је умртвљена смрт и враћен нам је истински живот у свим његовим аспектима. Враћен нам је вечни живот, јер је Господ са Крста и разбојнику рекао: данас ћеш бити са мном у рају (Лк. 23, 43). Враћен нам је и телесни живот, јер је ово било објављено у сами час Господње смрти на Крсту, када су се гробови отворили и многа тела усопших светих устала (Мт. 27, 52).

Враћен нам је духовни живот, јер је Распети Господ за зване постао сила и премудрост на спасење (1Кор. 1, 24). Овиме се истински живот поново зацарио на земљи. Једини Бог има живот у Себи, а ми можемо живети онолико колико нам Бог дарује живот у живој заједници са Њиме. Грех нас је развојио од Бога, изгубили смо благовољење Божје

и умрли. Спаситељ је на Себе примио нашу природу, својом крсном смрћу нас помирио са Богом. Бог је повратио своје благовољење ка нама и ми смо оживотворени. Ето на који је начин дрво Крста постало дрво живота и бесмртности, ето зашто је крст – светлост вечна, мрвих подизање, свих васкрсење, као што пева Црква (у канону Животворном Крсту).

Али се Живоносни Источник од Крста не излива сам од себе на оживљавање оних који живота немају, као што се рајски извор изливао из четири потока да напоји сву земљу. Ми сами треба да му се приближимо, да би сво умртвљени састав оживели његовом животворном силом; сами треба да се приклонимо под његову сенку да би сувим и мртвим костима он дао жиле, поставио на њих месо, прекрио их кожом и уселио свој Дух у њих. А без овога Крст ће вечито у себи носити живот, а ми можемо остати мртви као раније. Без овога ће све око нас да устаје и оживљава а ми можемо заувек остати суве и беживотне кости.

А како и чиме се приопштити живоносној сили Крста? Како и чиме се привити овој, једино заиста и истински живој маслини? Ко хоће за мном да иде нека се одрекне себе и узме крст свој, и за мном иде (Мк. 8, 34), говори Господ. А који су Христови, распеше тијело са страстима и жељама (Гал. 5, 24), учи апостол Павле. Нема другог пута ка заједници са Христом, који је Сам понео крст, као тај да свако узме свој крст, који се састоји у распи-

њању телесног човека са његовим страстима и похотама. Извор нашег спасења је у примању у наш живот спасоносних мука и смрти Господа нашег, што је тако ревносно искао свети апостол Павле, оставивши све ради Њега (Флп. 3, 8).

Али ове заједнице се не можемо удостојити путем радости, већ жалости, какве су унутрашње жалости, самораспињања. И ето где је почетак нашег духовног живота.

Након пада човек је постао подељен. У њега је ушао други закон, који делује у удовима његовим, који војује против закона ума и поробљава га законом греховним. Као да је у њега ушла дрига личност, други човек, који поседује и своју сопствену главу – гордост, и своје сопствене руке – користољубље, и свој стомак – стомакоугађање... Овај придодати човек је собом притеснио пређашњег човека, угушио наш пређашњи истински живот.

Зато, да би смо васпоставили и васкрсли овај живот, треба усмртити туђег човека, који је безаконно завладао свиме нашим, постао душа свега нашег делања. Онај који жели да се спасе, треба да погуби ову душу, по Спаситељевој заповести (Мк. 8, 35). И заиста, сви они који га умртвљују кроз унутрашње распеће, и само они, почињу да заиста живе по духу. Из крста на којем се савршава распеће греховног човека, из њега се заправо, за сваког понаособ и излива силом благодати Божје наш духовни живот. Јер када греховни човек бива смртно рањен у главу – гордост, тада се